

לקונסו אקודס שצרת, ול"ל דגס קודס שצרת הניח צידה זררי, דא"כ הי' כונסה ג"כ, ועוד דא"כ ז"ל לפיר"ם דהמקשן מחלק בין צרת לחלה והתרצן חידש דה"ה חלה ולאו דווקא נקט צרת, א"כ מאי מקשו לעיל לפירש"י הא גם לדידי' ז"ל כן דמ"ש חלה לא היינו להתרצן דהכא דס"ל דלא משעבדא למעשה ידי, אבל להמקשן ה"פ ומשום דמשעבדא לי' למעשה ידי' וא"ל זאי וכו' לא משום קנס, וע"כ דס"ל דהמקשן והתרצן אין מחולקין צוה. בא"ד. דהא הכא אין לה מזונות. כז"ל לפ"ה. בא"ד. ברח שלא מחמת מרדין. ר"ל, שלא הרג את הנפש וצרת מחמת אימת המלכות, רק מחמת שלא רצה לכנסה ולא לחלוץ לה.

ד"ה הני וכו'. מדמסיק עליהו וכו' שמעורב בהם צריך. ר"ל, דצחיתוך עופרת אין מעורב אלום, וז"ל דל"ג מ"ש רש"י דהיינו מעורב צריך בעופרת. בא"ד. מדקדק ר"ת דאף אם הי' כולו מעופרת וכו'. כז"ל לפ"ה. והוא לשון צחתי'.

ד"ה חנן וכו'. ומפרש ש"ח בחנם וכו'. ר"ל, דש"ח כשהי' לו לקדם צחנס ולא קידם חייב משא"כ כשלא השיג צחנס א"ל לקדם צכר, וש"ש אפי' צכר. בא"ד. במלאכה כבידה ונוטל שכר מרובה חושבים כמה הי' פוחת משכרו. כז"ל לפ"ה. בא"ד. נ"מ לכושרא דחיותא. ר"ל, שהצחמות צכר הי' רגילות ונות לו צחנס יומר. בא"ד. הבא מחמת חוב ומחמת אנפרות. ר"ל, עכו"ם הצא על ישראל ליקח שדו מחמת חוב או מחמת גול בעלמא וישראל אחר קנהו ממנו. בא"ד. שבעל החמור בפניו. ר"ל, שגם הוא היה שם צשעת שטיפת הנהר. בא"ד. אפי' נחבטה. ר"ל, כשנפלה לגינה נחצטה על התצוה ושקעתה בקרקע וס"ד דבעל השדה הו"ל מצריח ארי מנכסי חצירו שהגיל צחמת חצירו שלא תחבל בקרקע. בא"ד. לאו משום דאי לא הוה פסידא יהא חייב. ר"ל, דלענין זה יהא מהני שלא מדעתו שיהא חייב בעל הצחמה אע"ג דל"ל פסידא, אלא ר"ל, האי שלא מדעתו, היינו ע"כ וכה"ג חייב לשלם לו שכר טורחו, ולל"צ מיירי דאית לי' פסידא ומצריח ארי מיירי דל"ל פסידא. בא"ד. דע"כ מיירי שיכול להציל. דאל"כ הי' זוכה אותו מן ההפקר כמ"ש צכ"מ (כ"ב ב') גבי שטף נהר קוריו וכו'.

קח א' רש"י ד"ה אפי' וכו'. ולא יוכל הנורשה ללחצו. כז"ל לפ"ה.

תוס' ד"ה הא וכו'. דהתם מדידי' לדידי' קא מיתהני. ר"ל, דע"י שעושה לו מלאכה מהנה אותו מיד ליד, משא"כ כאן כשפורע חובו ההנאה צאה ע"י שלישי וגרמא בעלמא הוא. בא"ד. שאף לאשה עצמה וכו' בלא פסק ב"ד. כמ"ש התוס' לעיל (ק"ו א', ד"ה ואס ב'). בא"ד. לא שקיל אין ממשכנא. ר"ל, צחתי', אלמא דאפי' צבע"ח דוחק דפורע חובו מיירי כה"ג דשוקל שהלו, וצב"ח דוחק

א"כ למה פוסקין למ"ד הטעם זאי וכו' משום דמחלה קבלה עלי' הא מחילתה אין מועלת על עכשיו דלא ספקה.

ד"ה תרגמה וכו'. דס"ד גיחוש ב"כ לצירי דאפי' בשבועה ל"ל. הא דלא קאמר דס"ד דדווקא כה"ג ס"ל לצני כהנים גדולים ישבע בכתלה ובסוף, אבל צמת על מטמו מודים דא"ל ליסבע רק בסוף, דהא למה שפירש"י צמתיו' דחשבע בסוף כשחצא לגבות כחוצה תשבע שלא עיכבה משל בעלה כלום, א"כ כיון דאכתובה דל"ח לזררי כלל דלא ניתנה לגבות מחיים כמ"ש לעיל (פ"א א') צריכה שצוה בסוף, כ"ש צמת על מטמו דיש לחוש לזררי קצת דצריכה ליסבע בכתלה. ומיושב קושיית מהרש"א צוה.

ד"ה ואם א' וכו'. הלכך מוציאין מידה מה שנתנו לה בשבועה. כז"ל לפ"ה.

ד"ה ואם ב' וכו'. רשאי לומר אם לותה ואכלה לא אפרע. כז"ל לפ"ה. ור"ל, דכשצא ואמר שא"ל זאי וכו' כשהלך למדינת הים רשאי לומר שלא יפרע מה שלותה.

ע"ב רש"י ד"ה איהי וכו'. אם אינה רוצה וכו' מתפרנסת והולכת עד כדי כתובתה. כז"ל לפ"ה. ור"ל, דמתחלה שהיתה סצורה שאין לה מזונות אמרה גרשני כדי שתגבה עכ"פ כתובה ואח"כ שצאה לז"ד ונדע לה שיש לה מזונות רק שצאו עדים שמת, אז היא אין מאמינה להם שחשדתם שהם שונאי' ומעידים שקר שמת כדי שתגבה כתובתה, ואח"כ כשיצא בעלה לא יהא לה מזונות, ומש"ה נוח לה ליטול לשם מזונות כדי ששיצא בעלה תגבה כל כתובתה. ומיושב קושיית מהרש"א. ומ"ש הוא דשמעו צו שמת היינו ששמעו צקול, לא אצין מ"ש כיון דשמעו שמת תגבה כתובתה יחד, למה נאמין הקול יותר ממנה שאמרה גרשני.

ד"ה חיורי וכו'. והוא עז ומחלחל את החרס. ר"ל, שעושה צחנס נקצים נקצים וחללים קטנים שיכלעו.

ד"ה חנן וכו'. כדאמר לעיל בממאנת לותה ואכלה. כז"ל לפ"ה.

תוס' ד"ה עמד וכו'. והא אמרינן חלה הוא וכו'. הוא לעיל צריש המס'. בא"ד. אי בחלה גמי מעלה לה מזונות אמאי אמרינן וכו'. ר"ל, צשלמא לפירש"י דכתלה אין מעלה מזונות ודווקא צצרת קנסוהו משום דרוצה לעגנה נוחא דאין מעשה ידי' שלה כיון דהא צצרת מעלה מזונות, הוי רק משום קנס, אבל לפי' ר"ם דגם צחלה מעלה מזונות, נמלא דלא הוי משום קנס רק משום דמעשה ידי' שלו, תקשי לפי"ז מ"ש המתוך דלא משעבדא לי' למעשה ידי', ותיירו דבאמת גם צחלה קנסין לי' משום דלא כנס תיכף אחר ג"ח קודם שחלה, ואעפ"כ פריך שפיר דאי חיישין כולי האי לזררי לא הו"ל לקונסו כ"כ, כמ"ש לעיל. ומ"ש המהרש"א דצצרת ליכא למקנסי' משום דהניח לה צררי, משא"כ צחלה, לא הצינוחי, דהא דהניח לה צררי, היינו צשעה צצרת ואכתי הו"ל

דמי למוזנות אשתו ופליגי נ"י חנן ובני כהנים גדולים. בא"ד.
דמוקים ההוא טעמא דשוקל שקלו כבני כהנים גדולים.
ר"ל, דפורע חובו מיירי בצע"ח דוחק וס"ל לשלם וה"נ שוקל
שקלו מיירי כה"ג דממשכנין על השקלים.
ע"ב רש"י ד"ה ופשט וכו'. את הרגל טול טיט שעל
דגלי לשון וכו' לדבריו ואני שמעתי וכו'. כ"ל
לפ"ה.

תוס' ד"ה ואמר וכו'. ולהכי פריך דעסקי כו'. המהרש"א
והמהרש"ל פ"י דרצא הקשה דלא צ"י לא הוי התמי'
דאדמון רק על העוסק בתורה וצאמת אדמון סתמא תמה
אף על מי שאינו עוסק בתורה, ולא הבינוהו, דמה הקשה
רצא דלא צ"י הא איהו קאמר בשביל שאני זכר וראוי לעסוק,
בתורה א"כ סתמא קאמר דכולם הם עומדים לעסוק בתורה
כמ"ש בסמוך. ונראה דאצ"י ס"ל דמיירי בקטנים ולדידי לא
תקשי צאמת מידי, רק רצא ס"ל דמיירי אפי' בגדולים ולזה
קאמר מאן דעסיק וכו', לא כמ"ש אצ"י דראוי לעסוק בתורה,
ולהכי מקשה דהא בגדולים ז"ל דיש חילוק בין דעסיק ללא
עסיק ואדמון סתמא תמה, וקושיית המהרש"א דבן העוסק
בתורה אמאי יחזיר על הפתחים כיון דאיכא ק"ו מצנות, יש
ליישב דאמאי כר"י שס דס"ל דמצנות איכא יותר סברא שיהו
ניזונות משום זילותא.

ד"ה ש"מ וכו'. נקט כדי שמן וכו' בר אשי כיון שאינו
יודע וכו'. כ"ל לפ"ה. אי לא דצעי לאשמעינן דכרימון
בקליפתו דמי דאכתי לא אסיק אדעתיה מ"ש לקמן דפליגי
ביש בלשון הזה לשון קנקנים.

ד"ה א"ה וכו'. טענו חטין והודה לו בשעורין פוטר.
כ"ל לפ"ה.

ד"ה הפוסק וכו'. דלאו תנאה תנאי אבל גדולה וכו'.
כ"ל לפ"ה.

קמ' רש"י ד"ה בד"א וכו'. אברייא קאי. לשיטתו
שפי' במתני' דפשט הרגל שאמר שאין לו מה ליתן,
א"כ ליכא לפרש דבקטנה כופין לאב, דמה נועיל בכפי' כיון
שאין לו מה ליתן, משא"כ בצרייתא ניחא דבספק האב ופשט
הרגל אח"כ שאין לו מה ליתן, מודו כ"ע דיכולה לומר, מה
יכולה אני לעשות או כנוס או פטור, ובפסקה היא דס"ל
לאדמון דיכולה לומר שאבא נותן עלי וכו', דמשמע שיש לו
מה ליתן, שפיר י"ל ע"ו דדווקא בגדולה אומרת כנוס או
פטור, אבל בקטנה כופין לאב שיתן, רק מקשה דאיפכא
מיציעא ל"י. ומיושב קושיית המהרש"א. ולמ"ש הוא לא אבין
איך י"ל דבפסק האב כופין הצעל לכנוס או לפטור ובפסקה
היא כופין האב ליתן וניזל בזה בחר איפכא.

ד"ה אין וכו'. שלא ראה את דבריו אלא בשלשה וכו'.
וע"ז קאמר דאין הלכה כיוצא בו, דצאמת בכולם הלכה
כמותו וה"ל לראות דבריו בכולם.

ד"ה עשאה וכו'. ובשמו של מוכר. ר"ל, שהשדה המזר
מזד זו שיך למוכר.

תוס' ד"ה תשב וכו'. עמדו וקדשו משמע מתוך התנאי.
כ"ל לפ"ה. בא"ד. אהא דתנן הפוסק מעות לחתנו
וכו'. לעיל (ס"ו א'). בא"ד. היכי קאמר לאחיך הייתי
רוצה ליתן. יותר הו"ל למימר דגם לחתני לא הי' נותן משום
דלא הי' מיחייב.

ע"ב תוס' ד"ה עשאה וכו'. ובירושלמי שהביא בפ"י
ר"ח משמע כרש"י ולא סוף דבר שעשאה סימן
לאחר. כ"ל לפ"ה. ור"ל, לאפוקי מגי' הרא"ש בירושלמי
שעשאה העורר סי' לאחר, דמזה משמע דלא כרש"י רק
דעשאה סי' לאחר אעורר קאי, משא"כ לפי גי' ר"ח בירושלמי
דל"ג העורר, שפיר משמע כרש"י דהך עשאה סי' לאחר
אמחזיק קאי, ולו"ק דלאו דווקא שהמחזיק עשאה סי' לאחר
והעורר חתום בעד, אלא אפי' מוכר אחר עשאה סי' ליוקח
אחר והעורר חתום בעד.

ד"ה ורבנן וכו'. הואיל וקודם שבא לידו לא הי' ראוי
לומר כן. ר"ל, כיון שצא ע"י חד נמצא דבלקיחת השני
לא צא שום זכות למי שאבד הדרך יותר משהי' לו אצל הראשון,
משא"כ כשצא מכח ד' צא לו זכות יותר ע"י לקיחת השני
יכול להפקיע זכותו ע"י מכירה ולהעמידו בזכות שהי' לו
קודם מכירתו. בא"ד. כולן נכנסו תחת הבעלים. ר"ל, וגובה
הניזק עידיהם וצ"ח בינונית וכתובת אשה בזיבורית. בא"ד.
ואי לא מהדרנא שטרא דזיבורית למרי'. ולא יוכל הב"ח
לגבות רק זיבורית דאין גובין ממשועבדים במקום שיש צ"ח.
בא"ד. אבל ניזקין ניתב בינונית ולא מצי א"ל לכי תיהדר.
דאז לא יגבה רק זיבורית ועמה יהא מרויח שיקח בינונית,
משא"כ הצע"ח דאין מרויח כלל דגם עתה אין נותן לו רק
זיבורית שפיר מצי לומר דליקח זיבורית יש לו עוד זמן לזה
לכי והדר וא"ל למהר עצמו לכך. בא"ד. דהשתא מרויח
במה שאינו מחזירו להם. כ"ל לפ"ה. ור"ל, השטרות. ור"ל,
דע"ז הוא מוזיל לגבי' ורש"י אזיל לשיטתיה דהתם.

קי' רש"י ד"ה למימסר וכו'. איני מוכר לו. כ"ל
לפ"ה.

ד"ה ומ"ס וכו'. וכיון דבהדדי אתי למיגבי. ר"ל, דאין
נ"מ מי תבע ברישא רק כיון דשניהם הו"א שטרותיהם
צ"ד ביחד כנ"ל, מש"ה לא יהבו הב"ד זיבורית לצעל הבינונית
ברישא, דא"כ יפסיד צעל הבינונית, רק יהבי בינונית לצעל
זיבורית ברישא, והו"ל הפוכי מטרתא, והמהרש"א נדחק בזה.
תוס' ד"ה ורבנן וכו'. דמסקינן לעיל גבי עצמו לא איבד
זכותו אליבא דכ"ע וכו' למימסר מודעה דאמרין
וכו'. כ"ל לפ"ה. בא"ד. אבל הכא גבי מכירת שדה אינו
כ"כ הפסד וכו'. ר"ל, דע"כ ז"ל דרבנן מיירי באופן דע"י
הידיעה שיחודע ללוקח יפסיד המוכר, דאל"כ אכתי תקשי